

- Verhandlungen des naturhistorischen Vereins der preussischen Rheinlande, Westphalens u. des Reg. Bez. Osnabrück, in Bonn. 49-ter Jahrg. v. Folge u. 9. Jahrg. II. Hälfte. Bonn 1892.
- Transactions of the Wisconsin Academy of sciences, Arts and Letters. Vol. IX. Part 1. Madison 1893.
- Verhandlungen der Schweizerischen naturforschenden Gesellschaft. 75-te Jahresversammlung in Basel 1892.
- Reports of the Director of the Michigan Mining school for 1890—92. Lansing. Michigan 1893
- Verslag van het Verhandelde in de algemeene Vergadering van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen gehouden den 28 Juni. 1892. Utrecht 1892. és Aanteekeming van het — — Utrecht. 1892.

Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről.

I. Folyó évi január hó 26-án *Dr. Fabinyi Rudolf* elnöklete alatt a vegytani intézetben tartott ülés tárgyai voltak:

1. *Koch Antal* az oltmenti basaltvidéken tett újabb észleleteiről szól. A múlt nyáron az erdélyi múzeum-egylet kiküldetésében ismét 5 napot töltvén ezen érdekes vidéken, ez alkalommal a rákosi Hegyestető, a mátéfalvi Oldalhegy, továbbá a Turzonhegynek és a Bogáthtól délre eső területnek, végre a lupsai völgynek basaltelőfordulásait vizsgálta meg behatóan. Bemutatja az egész területnek általa készített földtani térképét és a két legészakibb basaltkitörésnek szelvényeit, melyekből a vidéknek földtani szerkezete kiviláglik. Végre bemutat igen szép csavart és görbült vulkáni bombákat a mátéfalvi Oldalhegyről és a hévízi Bükkösdről, mint az egykori vulkáni tevékenységnek szóló bizonyítékait. (Lásd a jelen füzet 1. lapján.)

2. *Dr. Héjjas Imre*: „Új adatok Erdély fossil ostracoda-faunájához“ című értekezésében ismerteti először Bujtur mediterrán ostracodáit, melyek 28 fajjal vannak képviselve a bujturi microfaunában s közülök négy faj *Cythere*, két faj *Cythereis*, két faj *Bairdia* nemcsak Erdélyre, de a tudományra nézve is új. A bujturi kagylós rákokat általában jellemzi a felület változatos függelékekkel (tüskék, tarajok stb.) való ellátása, melyek, mint kapaszkodó szervek, a bujturi mediterrán-tenger intenzív áramlásaira, mozgására utalnak. Azután ismerteti a Maros és Nagy-Küküllő közt elterülő harmadkori rétegek ostracoda-faunáját; talált 16 fajt és 2 varietast, melyek közül egy genus (egy fajjal), 5 faj, 2 varietas most vannak első ízben leírva. Jellemző e faunára a héjak vékonysága, átlátszósága, a zárófogak majdnem teljes hiánya úgy, hogy ezek alapján szerző azt véli, hogy a Maros és Nagy-Küküllő közti rétegek mély tengerből ülepedtek le. (Lásd a jelen füzet 35. lapján.)

3. *Dr. Fabinyi Rudolf* tanár: „Részletek a stereochemiából: a symmetrias molekulák“ címén igen érdekes előadásban ismerteti az elméleti vegytan ama nagy fontosságú részét, mely újabb időben nagyban foglalkoztatja a chemia szakavatott művelőit. Előre bocsájta a structur-elméletnek a szerves chemia gyors fejlődésére való hatását; ismerteti mindazon tényeket, melyek szükségessé

tették a „stereochemia“- és a „symmetrias molekulák“-ról szóló elméletek fölvetését és diadalát.

4. *Dr. Friedmann József*: „Az asaryl-aldoximek előállításának mellékterményei“ czímen előleges jelentést tesz egy néhány jól kristályosodó és határozott olvadásponttal bíró vegyületről, melyek beható vizsgálata még folyamatban van.

II. Folyó évi márczius hó 2-án *Dr. Fabinyi Rudolf* elnöklelte mellett a physikai intézetben tartott ülésen következő tárgyak kerültek elé:

Koch Antal. A Maros és N.-Küküllő közének földtani alkotásáról.

Ezt a tárgyat megelőzőleg bemutatja egy a m. kir. Földtani Intézet évkönyvében legközelebb megjelenő nagyobb munkájának próbanyomatát, mely 20 évi tanulmány alapján az erdélyi medence alsó-harmadkori képződményeit részletesen tárgyalja. Jelenleg a felső-harmadkori képződmények beható vizsgálatával foglalkozik, s e célból a múlt nyáron az erdélyi Múzeum-Egylet megbízásában a Maros és a M.-Küküllő folyók közti területet járta be minden irányban, sok új észleletet téve és kellő anyagot gyűjtve, a melyet a tél folytán földolgozott volt. Tanulmánya alapján ezen terület földtani alkotában három különböző korú képződmény vesz részt, melyek változatos rétegei csaknem vízszintesen terülnek el. A legelső képződmény uralkodóan palás agyagmárgából áll, alárendelten homokos rétegekkel. Gyér kőületei alapján beltengeri üledéknek tartandó, mely a Mezőség sóagyagrétegeivel egykorú. Felette uralkodóan homokos rétegek terülnek el, melyek Balásfalva mellett talált kőületek alapján határozottan főlősvízi képződmények és a szármát emelotte tartoznak. A terület legmagasabb gerincein végre sárgásfehér palás-márgás agyagmárga terül el, helyenként sok kőülettel, melyek az alsó-pontusi emeletbe tartozásukat bizonyítják. A folyóvölgyek lejtőit diluviális terraszok kísérik, melyek alul kavicsból és homokból, felül sárga vályogból állanak és itt-ott ősemlős maradványokat is tartalmaznak. A völgyek talpát jelenkori üledékek borítják, de főlhúzódnak ezek sok helyen a lejtőkre is. Balásfalva mellett a La Peru hegy terraszán ősemleri telepnek nyomát fedezte fel, melyen durva, díszített cserepek és konyhahulladékok (szarvas-fogak és agancs, *Unio*-héjak stb.) nagy mennyiségben el vannak szórva. Végül megemlíti, hogy egyes kirándulásain Pálffy Dénes tanítványa, Gyulai Kálmán és Dr. Chetianu Ambrus gymn. tanárok voltak kísérői. (L. a jelen füzet 17. lapján.)

Héjjas Imre: „Adatok Erdély fossil bryozoa-faunájához“ czímen ismereti az erdélyi tertiär cyclostom-bryozoákat. Erdély területéről eddig 6 miocän és 10 eocän lelőhelyről Stoliczka, Reuss, Manzoni, Pergens és Lörenthey adatai alapján 47 faj cyclostom bryozoa volt ismeretes. Szerző két miocän (Bujtur, Oláh-Rákos) és tizenkét eocän (Páppatak, papfalvi patak, papfalvi patak eleje, kolozsmonostori kút 7, 10 és 22 métere, Hója, Méra, Kardosfalva, Bács, Egeres, Bogártelke) lelőhelyen összesen 69 cyclostom fajt talált, melyek közül eddig 29 faj és négy genus: *Stomatopora* Bronn, *Proboscina* And., *Truncatula* Hagn, *Fasciculipora* d' Orb. ismeretlen volt Erdély tertiär bryozoa-faunájában. Az időbeli elterjedésre nézve kimutatja szerző, hogy Erdély miocänjéből 22, az eocänjéből 27 faj cyclostoma volt eddig leírva, mely számok vizsgálatai alapján a miocänben 33-ra, az eocänben 67-re emelkedtek. (A következő füzetbe jő.)